

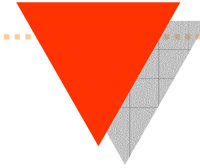
„Młodzi ludzie wobec rynku pracy – sytuacja, aspiracje, postawy”

Forum Społeczne CASE 25 kwietnia 2003

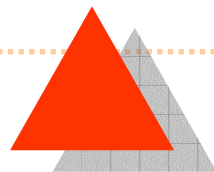
Prezentacja wyników badań „Praca dla młodych” i „Młodzi w pracy” zrealizowanych w latach 2002, 2003 przez firmę badawczą SMG/KRC na zlecenie AGORY i PTE AIG. Konsultacja merytoryczna badań: zespół Fundacji CASE.

Plan prezentacji:

1. Opinie młodych ludzi o rynku pracy
  2. Podsumowanie badań osób w wieku 19-26 lat.
  3. Podsumowanie badań osób w wieku 25-30 lat.
-

1. Opinie młodych ludzi o rynku pracy

Świadomość kryzysu

- ◆ **Powszechna świadomość funkcjonowania w sytuacji kryzysowej – ‘koniec złotych lat 90 - tych’**
  - ◆ *Koniec lat 90 – tych to się skończyło Eldorado. Oczywiście ci którzy na początku tych lat zaczęli startować to oczywiście kariera. Ale to się skończyło (FGI – Warszawa)*
  - ◆ *Lata 90 – te to było świetnie, można było pójść na staż i coraz wyżej awansować (FGI – Warszawa)*
- **Spowolnienie gospodarcze; bankructwa, kryzys branż, kłopoty finansowe firm**
  - ◆ *W firmie, w której ja pracowałem to było zatrudnionych z dwadzieścia pięć osób i z miesiąca na miesiąc zostało pięć. W pewnym momencie rynek się załamał. To była firma, która zajmowała się technicznym wyposażeniem rolnictwa (FGI – Warszawa)*
  - ◆ *Nie płaca bo nie mają z czego (FGI – Nowy Dwór Gdański)*
- **Wzrost bezrobocia**
  - ◆ *Teraz się cały czas słyszy, że ludzie tracą pracę (FGI – Poznań)*
  - ◆ *Teraz rynek pracy to problem (FGI – Warszawa)*
  - ◆ *Teraz kto ma pracę to może ją w każdej chwili stracić (FGI - Nowy dwór Gdański)*
- **Konkurencja na rynku pracy**
  - ◆ *Jest ta świadomość, że na twoje miejsce jest kilka osób (FGI – Poznań)*
  - ◆ *Pracodawcy mówią, że na twoje miejsce są chętni (FGI – Bydgoszcz)*
  - ◆ *Przychodzą ludzie i pytają się o moja pracę i ja tych ludzi znam i oni mnie znają (IDI – Nowy Dwór Gdański)*
  - ◆ *Na twoje miejsce jest dziesięciu (FGI – Nowy Dwór Mazowiecki)*

Świadomość kryzysu

- ◆ **Świadomość funkcjonowania w sytuacji kryzysu wpływa znacząco na ograniczenie poczucia bezpieczeństwa. Sprzyja to:**
  - **Racjonalizacji; samorealizacja, samorozwój**
    - *Najważniejsze, żeby człowiek się rozwijał i był zadowolony ze swojej pracy (FGI – Warszawa)*
    - *Ja myślę, że najfajniej jest jak człowiek robi to co lubi (FGI – Warszawa)*
  - **Myśleniu magicznemu. Szczęście, los, przypadek, fatum**
    - *Teraz to wszystko od przypadku zależy. Żeby teraz znaleźć pracę to trzeba mieć zajebyte szczęście (FGI – Warszawa)*
    - *Jest jakiś procent ludzi, którzy znajdują pracę sami bo mają szczęście (FGI – Warszawa)*
    - *Dzisiaj to pracodawcy robią co chcą, ale nikt się nie buntuje. Bo jak ktoś podskoczy to już nie pracuje przez jakiś czas. Jak dwóch – trzech ludzi się upomni to już jest mowa, że umowa się skończyła. Jest zastraszanie przez pracodawcę Tak już jest. Jak się zapytasz o swoje pieniądze to cię zrypie. Ja już pół roku na swoje pieniądze czekałem (FGI – Nowy Dwór Gdański)*

Odpowiedź na kryzys

◆ Odpowiedź na sytuacje kryzysu:

– **Zachowawczość** - utrzymanie pracy i stanowiska

– **Wzrost znaczenia i szacunku dla pracy**

- *Praca stała się największym dobrem (IDI – Bydgoszcz)*
- *Cieszę się, że w ogóle mam pracę (FGI – Warszawa)*

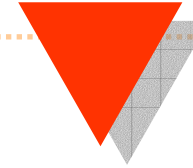
– **Akceptacja dla metod wzrostu wydajności pracy**

- *Zwalniają i przerzucają ta pracę na nas. I trzeba to zrobić (FGI – Poznań)*

– **Unikanie konfliktów**

– **Poszukiwania prac bezpiecznych; budżetówka**

- *Ja pójdę do policji, bo nie zwalniają i jest się do kogo odwołać (IDI – Bydgoszcz)*

Odpowiedź na kryzys

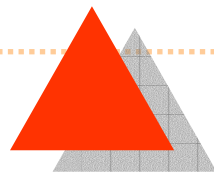
– Aktywność:

♦ Edukacja

- *Uczę się dalej, inwestuje w edukacje (IDI – Poznań)*

♦ Przedsiębiorczość

- *Ludzie coraz rzadziej decydują się na kupno nowego mieszkania i jest coraz gorzej, trzeba będzie się przebranżowić (FGI – Warszawa)*
- *Jak się te ojca układy skończą i ta praca syndyka – to ja już dzisiaj myślałem o sklepie, jakiejś mieszalni pasz (IDI – Bydgoszcz)*
- *Ja pracuje w hotelu na recepcji i teraz z kolegą salon otworzyłem kosmetyczny, a myślę i o siłowni bo w okolicy gdzie mieszkam nie ma (FGI – Warszawa)*

Odpowiedź na kryzys

◆ Nowe wzory zachowań

- Przygotowanie się na nowe wyzwania, zapotrzebowanie rynku.
  - *Uczę się, zdobywam te umiejętności, może to się przyda (FGI – Poznań)*
  - *Zdobywam uprawnienia, wiem, że one w życiu mi się przydadzą (FGI – Warszawa)*

- Aktywnie szukanie pracy nawet poniżej kwalifikacji:
  - *Teraz nie można długo być na bezrobociu, bo u przyszłego pracodawcy to nie jest dobrze widziane (FGI - Poznań)*
  - *Trzeba szybko znaleźć pracę i gdzieś się zaczepić. Bo ludzie, którzy kończą te handel zagraniczny to nie ma dla nich pracy. Więc czego zacząć od czegoś innego (FGI – Warszawa)*

- Niestandardowe metody poszukiwanie pracy
  - *Ja chodziłem przez miesiąc do tego człowieka codziennie i mi mówiłem, że ja szukam pracy, a on mówił mi, że nie ma. To ja kiedyś do niego przyszedłem i powiedziałem, że kazał mi przyjść do pracy, że ma dla mnie pracę. I on mnie przyjął (FGI – Nowy Dwór Gdański)*

Edukacja

◆ Wykształcenie i umiejętności

- **Dewaluacja wykształcenia - warunek konieczny, ale nie wystarczający**
  - ◆ *Słyszysz się, że ludzie z dyplomami nie mają pracy (FGI – Bydgoszcz)*
  - ◆ *W tym momencie zdobycie studiów, magistra jest rzeczą normalną. Jest niczym. To jest po prostu standard. Tak jak kiedyś standardem była szkoła średnia i matura (FGI – Warszawa)*

- **Czynnik blokujący wejście na rynek pracy**
  - ◆ *Teraz ludzie ukrywają wykształcenie (IDI – Bydgoszcz)*
  - ◆ *Nie opłaca się uczyć (IDI – Nowy Dwór Gdański)*

- **Źródło konfliktów w pracy**
  - ◆ *No bo może być taka sytuacja, że szef ma niższe wykształcenie i co, będzie się obawiał (IDI – Bydgoszcz)*
  - ◆ *Te starsze pracownice to nieraz nie pomogą, bo ona sama jest słaba, nie zna się na komputerach, człowiek sam do czegoś dochodzi (FGI – Bydgoszcz)*
  - ◆ *Jak się przyznałam, że umiem obsługiwać komputer to musiałam robić dodatkowa pracę i jeszcze mi nie płacili (IDI – Nowy Dwór Gdański)*

Zasoby społeczne

A Millward Brown Company

- ◆ **Dewaluacja roli wykształcenia prowadzi do wzrostu znaczenia na rynku pracy pozainstytucjonalnych zasobów:**
  - **Kapitał społeczny i jego rozbudowa**
    - ◆ **Podczas poszukiwania pracy:**
      - **Znajomości/kontakty**
        - *Pracę to przez znajomości się teraz załatwia (FGI – Bydgoszcz)*
        - *Jak szukanie pracy to przez telefon po znajomych się dzwoni (FGI – Warszawa)*
      - **Doświadczenia – praktyki, staże, działalność w organizacjach społecznych**

Kariera

◆ **Celem jest:**

- **Utrzymanie pracy i dotychczasowego wynagrodzenia**
- **Zabezpieczenie się na ewentualność jej utraty**
- **Szybkie zdobycie pracy (w razie jej utraty)**

◆ **Mniejsza skłonność do zmiany pracy:**

— **Brak pewności zatrudnienia w nowym miejscu**

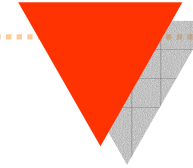
- ◆ *To w ogóle jest niebezpieczny krok dzisiaj tak sobie zmieniać pracę (FGI – Warszawa)*
- ◆ *Mogą nie przedłużyć ci umowy po trzech miesiącach. Znam ludzi, którzy zarabiali chwile więcej a potem skaczą po firmach o nie przedłużają im umowy (FGI – Warszawa)*

— **Brak znajomości i układów w nowym miejscu**

- ◆ *W nowej pracy to się wszystkiego o ludziach nie wie (IDI – Bydgoszcz)*

— **Nowy kodeks pracy**

- ◆ *Ja myślałam żeby zmienić pracę, ale teraz nie bo ten nowy kodeks nie obliguje pracodawcy do zawarcia stałej umowy. No i wtedy nie można brać kredytów (IDI – Bydgoszcz)*

Konflikt wartości

◆ Sytuacja kryzysu rodzi konflikty pomiędzy wartościami:

wydajność – edukacja

- *Ja zmieniłem pracę, bo w poprzedniej nie wyrażali zgody żebym się uczył. A miałem z nim umowę ustną, że będzie mnie zwalniał do pracy, ale nie dotrzymał słowa. (FGI – Nowy Dwór Mazowiecki)*
- *Moja kierowniczka, szefowa nie pozwala iść do szkoły. Mówi, że musiałaby przyjąć dodatkową pracownicę (IDI – Nowy Dwór Gdański)*

wydajność, elastyczność zatrudnienia – bezpieczeństwo socjalne

wydajność – rodzina/macierzyństwo

- *Ja poszłam na macierzyński, dobrze że wcześniej bo teraz bym nie poszła. Moja koleżanka to z macierzyńskiego nie wróciła do pracy. Ja teraz karmię, a koleżanki chcą żebym tak jak one pracowała na dwie zmiany (FGI – Poznań)*
- *Człowiek nawet może zostać po godzinach, ale żeby to nie była norma. Bo jeszcze jest rodzina (FGI – Bydgoszcz)*
- *Bywały sytuacje w moim życiu, że żonę i dziecko widywałem przed snem, bo rano jak wychodziłem to spała i dziecko też spało (FGI – Warszawa)*

